

Mănăstirea Râșca – lăcaș de rugăciune voievodal

Situată la aproximativ 15 kilometri de orașul Fălticeni, Mănăstirea Râșca, numită la început Bogdănești, a fost întemeiată în anul 1359 de către domnitorul Bogdan I al Moldovei (1359-1365). De-a lungul timpului, lăcașul de rugăciune va avea mult de suferit. În anii 1510 și 1520, ea va fi jefuită și arsă aproape în întregime de către tătari, pentru ca, ulterior, domnitorul Moldovei, Bogdan cel Orb, fiul lui Ștefan cel Mare, să o reconstruiască în întregime. La scurt timp, aceasta va fi din nou devastată de către sultanul Soliman Magnificul, iar domnitorul Petru Rareș (1527-1538, 1541-1546) decide să o zidească din temelii în anul 1542, pe un alt loc mult mai aproape de râul Râșca. Edificiul de cult cu hramul Sfântul Nicolae va fi sfințit la 9 mai 1542.

După înfrângerea de către turci a domnitorului Ioan Vodă cel Cumplit, în anul 1571, mănăstirea va fi distrusă și pustiită. După aproximativ 40 de ani, vornicul Țării de Jos, Costea Bacioc, înnoiește viața mănăstirii, reface unele anexe și turla veche a naosului și adaugă vechii biserici un pridvor masiv ce dublează dimensiunile clădirii. Aceste lucruri sunt relatate în slavonă la intrarea în biserică, în partea sudică: „Cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh s-a început acest pridvor (...) cu zidirea și cu ordinul d-lui Costea Bacioc și principesa Candachia (...) și s-a început a se zidi în zilele binecredinciosului domnitor Constantin Moghila și cu voia lui Dumnezeu s-a săvârșit în zilele binecredinciosului domnitor Radu Mihnea voievod la anul 7126 (1618)”. Tot în pridvorul bisericii mănăstirii, în partea stângă se află și mormântul doamnei Anastasia, soția lui Alexandru Lăpușeanu. Numeroasele lucrări de renovare ale edificiului de cult datează din perioada mitropolitului Moldovei, Veniamin Costachi (1803-1842), când zidul dintre naos și pronaos este dărâmat, ferestrele lărgite, iar pictura refăcută. Chiliile, ce au fost zidite inițial din inițiativa egumenului Calistru Ene, în anul 1750 și distruse ulterior, vor fi reconstruite de către egumenul Chiril, lucrările fiind continuate de către egumenul Sofronie, cel care va ridica și un paraclis lângă vechea stăreție. În anul 1821, aici va funcționa o importantă școală de cântăreți bisericești, dar și o așa-numită închisoare, destinată unor călugări nedisciplinați, și boierilor ce se opuneau domnitorului Moldovei. Din ordinul domnitorului Mihail Sturza (1834-1849) aici va fi închis în anul 1844 pentru ideile sale politice, timp de șase luni, marele istoric Mihail Kogălniceanu (1817-1891).

Un incendiu puternic din anul 1921 mistuie casa de oaspeți, o parte din chilii, precum și întreaga gospodărie. Între anii 1923-1931, la îndemnul mitropolitului Moldovei, Pimen Georgescu (1909-1934), mănăstirea va fi refăcută. Alte lucrări de restaurare vor mai fi executate și în perioada anilor 1965-1968, din inițiativa mitropoliților Moldovei, Justin și Teoctist, viitorii Patriarhi ai României, între anii 1972-1991.

Interiorul bisericii se remarcă prin frumoasele fresce, în cele trei registre ale absidei altarului fiind prezente scene din viața Fecioarei Maria și a apostolilor, iar pe pereții naosului Viața și Patimile Mântuitorului (Cina cea de Taină, Spălarea picioarelor, Învierea lui Lazăr, Iisus în fața lui Pilat). Biserica prezintă și o pictură exterioară datorată lui Stamatello Kotronas din Zante (1552), cele mai bine conservate fiind frescele de pe peretele sudic, unde sunt reprezentate: *Judecata de Apoi*, *Scara Sfântului Ioan Climax*, *Viața Sfântului Antonie*.

Elementele de decor arhitectural se caracterizează prin formele de influență muntenească și orientală, planul iconografic și compozițional păstrând elementele inițiale - în sfântul altar, icoana *Sfântul Nicolae* și în naos, *Înmulțirea pâinilor*.

Complexul Mănăstirii Râșca, declarat monument UNESCO, i-a avut ca monahi pe Antonie Plămădeală (viitor mitropolit al Ardealului între anii 1982-2005) și pe Calinic Dumitriu (stareț al mănăstirii și, actualmente, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor).

PERIODIC AL EPISCOPIEI SLOBOZIEI ȘI CĂLĂRAȘILOR

BĂRĂGANUL ORTODOX

ANUL VIII • NR. 87 • AUGUST 2010

